

Ѡ гостаты — tvar vl. jména Гостята, pravděpodobně ženského; v tomto případě je třeba v obsahu památky spatřovat stížnost vdané ženy na manžela. Jiní badatelé (např. V. L. Janin) mají za to, že Gosfata je jméno mužské a že si v listině nevlastní syn stěžuje na svého otčima;

а то за нимъ = „to má on“ (viz též předložkovou vazbu это у него);
избивъ роукы — výraz избить руки znamenal patrně zrušení slibu, závazku;
v případě prvního výkladu textu by tedy šlo o zrušení manželství.

Č. 17
15. st. поклонъ Ѡ миѡали к осподину своему
тимофию · земла готова на добъ сѡмана
пришли осподине цавкъ · спроста · а мзи н
и
есмиемъ имать ржи безъ твоего сло
ва <.

VYSVĚTLIVKY:

на добъ = на добѣ — dosl. „je vhodný čas“, v pozdějším významu „je zapotřebí“; odtud současný výraz надо;

цавкъ = человек (v novgorodském nářečí цоловѣкъ)

Č. 43
Konec 14.—zač. 15. st. Ѡ бориса · ко · ностасии · како · и
приде · са · грамота · тако · приш
ли ми · цоловѣкъ · на жерепцѣ
занеми · здѣсе · дѣлъ много · да
пришли · сороцицю · сороцицѣ за
быле ·

БОРИСА КОНОСТАСИИ КАКО И
РНАЕСАПРИМОТЛАТАКОПРНШ
ЛНМНЦОЛОФВІСЪНОЖКЕРЕТЦѢ
ЛАНЕМНДАѢСЕДѢЛЪТИНОГОДА
ПРНШЛНСОРОЦЦЮСОРОЦНИЦѢ
БЪЛЕ.

VYSVĚTLIVKY:

ЗАБЫЛЕ = забыл (оčekávali bychom psaní забылаъ, v novgorodských památkách se však nezřídka u přičestí na -l vyskytuje na konci e místo з; tento jev nebyl dosud přesvědčivě vysvětlen).

Č. 49
Konec 14.—zač. 15. st. поклонъ Ѡ постасьи къ гну къ моиси къ взрати оу
мене бориса в животѣ нѣтъ какъ се гдо много
попецалуєте и моими дѣтми

ПОКЛОНЪ Ѡ ПОСТАСЬИ КЪ ГНУ КЪ МОИСИ КЪ ВЪРАТИ ОУ
БОРИСА ВЪ ЖИВОТѢ НѢТЪ КАКЪ СЕ ГДО МНОГО
ПОПЕЦАЛУЕТЕ И МОИМИ ДѢТМИ.

VYSVĚTLIVKY:

Ностасья (Настасья), Борис — jména týchž osob, které vystupují jako ode-
sílatel a adresát v předcházejícím svitku č. 43.

Č. 53
Konec 13.—zač. 14. st. поклонъ Ѡ потра к марѣ
покосиле есмь пожно и ш
зерици оу мене сѣно Ѡлли
спиши списокъ с купной
грамотѣ да пришли сѣмо
куды грамота поведе дать
ми разумно

VYSVĚTLIVKY:

Ѡ потра — tvar vl. jména Петр (s odrazem přechodu e > o před tvrdou sou-
hláskou, v severoruských nářečích patrného i v nepřizvučných pozicích);

шзерици = озерици — obyvatelé osady Озерцы;

к марѣ, грамотѣ — gramatické tvary vzniklé vzájemným působením a-kmenů
a ja-kmenů.

Č. 78
12. st. + взъеми оу тимоше одиноу на десатѣ гривзноу
оу взицина шоурина на конѣ псании хомоуть и во
же и оголове и попоноу ·

VYSVĚTLIVKY:

взъеми = возьми — záměna з s о а ѣ s е, hojně se vyskytující v textech z období
zániku jerû; původní pravopis by byl възъеми;

оу взицина — Воицин = vlastní jméno;

псании = пьсаньи — dosl. psaný, zde ve významu malovaný.